

Environmentálny akčný plán školy: Gymnázium Hlinská 29, 011 80 Žilina

ZVOLENÁ PRIORITNÁ TÉMA: Voda pre certifikačné obdobie: september 2015/jún 2017

Silné stránky	Slabé stránky
Mnohí žiaci i učitelia pijú vodu z vodovodu a nekupujú balené nápoje a potraviny s veľkou ekologickou stopou.	Pitný režim na školských akciách zabezpečovaný nákupom balenej vody a sladených nápojov, málo využívaná voda z vodovodu. Používanie jedno - rázových výrobkov – cukor, smotana do kávy pri školských akciách.
Téme vody a potravín sa venujeme vo vyučovacom procese v mnohých predmetoch, využívame aj žiacke projekty a rôzne vzdelávacie portály.	Sortiment školského bufetu nie je orientovaný na zdravé lokálne environmentálne vhodné produkty (s malým množstvom virtuálnej vody), malá angažovanosť školskej komunity iniciovať zmeny. V mnohých domácnostiach sa kupujú polotovary, vo „fastfoodoch“ sa občas stravujú aj niektorí študenti.
Nemáme straty vody cez kvapkajúce vodovodné batérie, nenachádzame zvyšky desiaty či iného jedla v odpadkových košoch, snažíme sa vodou a jedlom neplytvať.	Nevyužívame dažďovú vodu, nemáme školskú záhradu, pričom máme dost veľký školský areál, nemáme namontované „perlice“ na vodovodných batériách či kombinované splachovače na toaletách.
EAP písomne schválil (uveďte meno konzulanta, alebo pracovníka Regionálneho centra, ktorý Váš EAP schválil e-mailom):	Michaela Novisedláková Dátum schválenia: 2.2.2016

Ciele	Aktivity	Zodpovedná osoba a termín	Indikátor / Ukazovateľ úspechu	Monitoring / Postupujeme podľa plánu?
CIEĽ 1: Znížiť spotrebu vody za rok 2016 v porovnaní s kalendárnym rokom 2015 o 3%	AKTIVITA 1: <u>Obnoviť a vytvoriť eko - hliadky</u> (budú sledovať používanie a uzatváranie vody z vodovodu a v sprchách, budú dohliadať na dodržiavanie Školských zásad šetrenia energie)	zodp. triedni učitelia každej triedy T: október2015	fungujúcich 18eko –hliadok, zápis zistených nedostatkov, poškodení	Vytvorené
	AKTIVITA 2: <u>Každomesačný monitoring spotreby vody</u>	zodp. p. školník Jozef Šoška a ž. I.D Richard Jarina z KZŠ T: každý posledný pracovný	zápis údajov do tabuľky, porovnanie s predchádzajúcim	realizujeme, zníženie spotreby za 3. štvrťrok 2015 oproti roku 2014

		deň v mesiaci	obdobím	
	AKTIVITA 3: <u>Štítky k vodovodným batériám</u> a) Vytvoriť návrhy b) Výber najpútavejšieho, či viacerých c) Vytvorenie štítkov a ich umiestnenie	zodp. ž. III. D Samuel Klčo KZŠ a p. uč. Ďurek T: február 2016 T: marec 2016 T: marec 2016	35 štítkov	po opätovnom zvážení sme ustúpili od umiestnenia štítkov, lebo stav stále priebežne monitorujeme a nedochádza k úniku vody touto formou
	AKTIVITA 4: <u>Zabezpečiť využívanie dažďovej vody</u> a) získať sud na zber vody b) návrh získavania a využívania zrážkovej vody (lebo odkvapy z budovy vedú do zeme) c) využívanie	zodp. p. školník Jozef Šoška a ž. III.E Ivana Papánková z KZŠ T: február 2016 T: marec 2016 T: apríl 2016	zalievanie kvetov dažďovou vodou, čistenie priestorov	Ivka Papánková zabezpečila sud, stále nemáme vhodný návrh na využívanie
CIEĽ 2: Zvýšiť informovanosť a vytvárať pro – vodo– šetriace návyky prostredníctvom 12 realizovaných školských aktivít	AKTIVITA 1: <u>Vodné občerstvenia na akciách, v bufete, prípadne v triedach – dodržiavanie pitného režimu</u> a) Informovať o výhodách vody z vodovodu oproti balenej vode či sladených nápojoch (I. – III. roč. v rámci rovesníckeho vzdelávania), zverejnenie letákov b) Určenie zodpovednosti za správu, evidenciu, využívanie a stavu materiálov c) Zriadiť „Vodný bufet“ – voda v džbánoch v bufete, školskej knižnici, na stretnutiach, zasadnutiach v škole, vo vybraných triedach d) Nespotrebovanú vodu používať na zalievanie, čistenie	zodp. ž. II.B Kristýna Koudelová z KZŠ a p. uč. Leibiczerová T: október 2015	Zakúpenie 20 nádob a 40 pohárov na vodu, 6 podnosov na materiál, štatistika využitia opatrenia. Zníženie (zastavenie) nákupu balených vôd na školské akcie, anketa, či aj v domácnosti znížili spotrebu balenej vody	realizované, nakúpené, využívané
	AKTIVITA 2: Medzi – predmetová <u>exkurzia do Čistiarne odpadových vôd a Vodnej elektrárne Horný Hričov</u> + článok a fotografie na školskú internetovú stránku	zodp. ž. II.C z KZŠ a p. uč. Leibiczerová T: september 2015	90 % žiakov druhého ročníka	realizované
	AKTIVITA 3: <u>Čarovná voda</u> Realizácia experimentov na fyzikálne, chemické	zodp. ž. II.D Boris Lenárt z KZŠ a p. uč. Turoňová	95% žiakov druhého ročníka	realizované

	a biologické vlastnosti vody na laboratórnych cvičeniach a mimo - vyučovacích aktivitách	T: september 2015		
	<p>AKTIVITA 4: <u>Svetový deň výživy a Medzinárodný deň proti McDonald's</u> - otvorenie školskej Čajovne - príprava a konzumovanie ovocno – zeleninového občerstvenia - informačná kampaň proti rýchlemu občerstveniu, výhody rastlinnej potravy</p>	zodp. ž. I.D Michaela Tumová z KZŠ a p. uč. Kubáňova, Leibiczerová, Gerthofferová T: 16.10.2015	95% žiakov a učiteľov školy	realizované
	<p>AKTIVITA 5: <u>Svetový deň monitorovania vody (18.10.)</u> – súbor aktivít</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Exkurzia do INGEO-ENVILAB Žilina (vykonáva laboratórne práce v oblasti fyz.–chem. a mikrobiolog. rozborov vzoriek všetkých druhov vôd) 2. Čistenie vodného toku Rajčanky a ukážka, vylovenie rýb žijúcich v danej lokalite (za účasti člena Slovenského rybárskeho zväzu – napr. rodič) 3. Výber a realizácia niektorých úloh z pracovných listov ENV denníka SME, 4. určovanie stupňa znečistenia či čistoty vody 	zodp. ž. I.B Natália Dudoňová z KZŠ a p. uč. Kitašová, Fašková, Leibiczerová, Čorná T: október 2015	<p>1. a 4. 90% žiakov predmetov Príroda v experimentoch a Človek a jeho ochrana</p> <p>2. a 3. 90% žiakov prvého ročníka</p>	realizované
	<p>AKTIVITA 6: <u>Vodné dielo Žilina - 21. výročie začatia budovania stavby (4. 10. 1994)</u> Dotazníkový prieskum medzi obyvateľmi regiónu zameraný na pozitíva – negatíva stavby, na široké možnosti využívania diela, podnety na rozvoj lokality</p>	zodp. ž. III. C Pavol Kováčik z KZŠ a p. uč. Krajčovičová T: október 2015	poskytnutie spracovaných výsledkov inštitúciám	realizované
	<p>AKTIVITA 7: <u>H_{dve}O</u> <u>(Hodnota dobrej vody – existenčná Otázka)</u> 1. Workshop s témou Voda v žilinskom regióne – žiacke práce - učiteľské postrehy - slovo odborníka - vyhodnotenie prieskumu na Vodnom diele Žilina</p>	zodp. ž. I.A Katarína Žideková z KZŠ a p. uč. Leibiczerová, Ďurek T: november 2015	Účasť žiakov aspoň 4 škôl nášho mesta, výstavy žiackych prác	realizované, inf. na stránke školy, v zborníku, vo Vodohospodárskom spravodaji

	2. Sprievodné akcie - vyhlásenie výsledkov literárnej, fotografickej a výtvarnej súťaže s témou Voda v žilinskom regióne			
	AKTIVITA 8: <u>Svetový deň vody</u> Hudobno – vzdelávací program napr. s agentúrou H.A.N.art.	zodp. ž. I.C Erik Moravec z KZŠ a p. uč. Kubáňová T:marec 2016	95 % žiakov	zrealizované - podujatie pod názvom Voda nad zlato
	AKTIVITA 9: <u>Deň otvárania studničiek</u> Je prastarý slovanský zvyk Počas tohto dňa (31.5.) ľudia vyčistením otvárajú studničky v chotári. Podľa povier, ak by tak nevykonali, boli by oblasti postihnuté nedostatkom vlhky a tiež, že kto otvorí aspoň jednu studničku, bude počas nasledujúceho roka zdravý.	zodp. ž. II.A Peťa Cibul'ová z KZŠ a p. uč. Sádecká T:máj - jún 2016	4 triedy počas školských výletov resp. iných akcií nájdu studničky či pekné vodné zákutia a vyčistia ich.	realizované
	AKTIVITA 10: <u>Medzinárodný deň oceánov (8.6.)</u> - ochrana oceánov, kolobeh vody, znečisťovanie oceánov ... Vytvorenie a prezentovanie žiackych projektov v PowerPoint prezentáciách	zodp.ž.III.C Daniel Gurský z KZŠ a p. uč. Rančáková T: jún 2016	4 najlepšie prezentácie pustené v priestoroch školskej chodby	realizované
	AKTIVITA 11: <u>Beseda, premietanie filmov</u> na tému legislatívna ochrana vôd, vodné zdroje (z ponuky SAŽP z festivalov Ekotopfilm) spolupráca s Úradom Žilinského samosprávneho kraja	zodp.p. uč.Leibiczzerová T: jún 2016	žiaci 3 tried školy	pre časovú náročnosť v závere školského roka (zastupovanie koordinátorky za kolegyne počas dlhodobej PN), nerealizované
	AKTIVITA 12: <u>SME V ŠKOLE</u> V rámci ENV projektu aj vyhľadávanie článkov zameraných na plytvanie a šetrenie vody, znečisťovanie životného prostredia, pitný režim .... (príprava žiackych referátov, diskusie, plagáty na nástenku ...)	zodp. ž. I. roč. z KZŠ a p. uč. Čorná T: sept. - november 2016	90 % žiakov prvého ročníka	zo strany partnera – denník SME nebola v tomto šk. roku aktivita ponúknutá
CIEĽ 3: Zvýšiť informovanosť o virtuálnej vode a	AKTIVITA 1: <u>Aktivity v rámci Čajovne (diskusie, postery, nástenky)</u> - Odkiaľ prichádza šálka čaju - Nekupujme potraviny s palmovým olejom	zodp. ž. III.E Miška Knapcováz KZŠ a p. uč Leibiczzerová	fungujúci krúžok a následné 4 neformálne rovesnícke	realizované

o environmentálnom vplyve výberu potravín a formovať tak zodpovedných spotrebiteľov našej školskej komunity	<ul style="list-style-type: none"> - Alternatíva k energetickým nápojom - Energeticky náročné polotovary - Maslo alebo rama? - Zásady zodpovedného spotrebiteľa - Prísady do jedla - Výpočet Ekostopy v danej oblasti 	T: približne 1x za mesiac	vzdelávania	
	AKTIVITA 2: <u>Vianočné trhy – zabezpečenie potravinárskych výrobkov v súlade s projektom Jedlá zmena</u> - syr, med, medovníčky.... od lokálnych dodávateľov, prípadne domácej výroby	zodp. ž. II.B Kristýna Koudelová z KZŠ a p. uč. Bebečáková T: december 2015	90% predávaných potravín a nápojov v súlade s projektom Jedlá zmena	realizované
	AKTIVITA 3: <u>Informačná kampaň o environmentálnom, etickom a ekonomickom rozmere potravín</u> a) besedy, rovesnícke vzdelávanie (exkurzia) b) tvorba plagátov	zodp. ž. III. C Pavol Kováčik z KZŠ a p. uč. Laštíková T: priebežne	a) 80% žiakov 1.-3. ročníka b) vytvorenie 5 informačných panelov	realizované
	AKTIVITA 4: <u>Školský bufet v súlade s projektom Jedlá zmena</u> a) dotazník – vytvorenie a zadanie respondentom b) spracovanie a vyhodnotenie získaných údajov c) aplikácia podnetov – zmena sortimentu v bufete na skúšobné obdobie	zodp. všetci členovia KZŠ T: február 2016 – apríl 2016	a) 80% návratnosť od žiakov a učiteľov, b) zmeniť ponuku aspoň 4 výrobkov v školskom bufete	čiastočne zrealizované, prebieha vzájomná komunikácia s vedúcou bufetu
	AKTIVITA 5: <u>Deň Zelených škôl+ články a fotografie na školskú stránku školy, prípadne vo verejných médiách o realizovaných aktivitách</u> a) Vybrané aktivity navrhnuté v rámci jednotlivých tried či predmetov (žiaci i učitelia majú možnosť navrhnúť, pripraviť a realizovať rôzne aktivity, oslovíme aj spolupracujúce organizácie) b) aktivity v rámci projektu Jedlá zmena - Žijeme zdravo (<u>Bábkové divadlo venované spolužiakom a pozvaným deťom blízkej materskej školy s bábkami vytvorenými v rámci projektového vyučovania v predmete matematika</u>) - <u>Súťaž krátkych žiackych videí k danej téme</u>	zodp. všetci žiaci z KZŠ a p. uč. Leibiczerová, Rančáková T: apríl 2016 zodp. ž. III.A Bianka Bačinská z KZŠ a p. uč. Potočáková zodp. ž. III.B Toník Brezáni z KZŠ a p. uč. Ďurek	95 % žiakov a pracovníkov školy Žiaci III.A triedy, jedna MŠ 90% žiakov tretích ročníkov,	realizované, inf. na stránke školy,

	(premietanie aj žiakom blízkej základnej školy) - jarmok miestnych potravín, vytvorenie vlastného jedálneho lístka, burza domácich receptov s ochutnávkou, globálne varenie, zasadenie ovocného stromu, súťaž o najlepšiu plagát, prezentáciu...		jedna ZŠ	
--	---	--	----------	--

Iné environmentálne zamerané aktivity:

- návštevy výstav
- sledovanie Ekotopfilmov
- Na skládky nie sme krátky! – realizácia výstavy 15 posterov formátu A1 v priestoroch školy (9. – 22. 10. 2015)
- spolupráca s rôznymi organizáciami
- krúžky s ENV zameraním
- práce SOČ s daným zameraním
- separovanie odpadov (plast, papier, batérie)
- celoškolská prírodovedná súťaž družstiev
- Recyklohry
- podanie projektov s daným zameraním
- žiacke ENV prezentácie v rámci prierezových tém jednotlivých predmetov
- výpočet Ekostopy školy

CIEĽ 1:

Znížiť spotrebu vody za rok 2016 v porovnaní s kalendárnym rokom 2015 o 3% sa nám nepodarilo splniť. Za hlavný dôvod považujeme to, že v tomto období prebiehala v našej škole rozsiahla stavebná rekonštrukcia, s ktorou sme pri zostavovaní nášho EAP nepočítali. Išlo o prestavbu žiackeho vchodu a kompletnú prestavbu toaliet, kde sa pri betónovaní, omietaní ... spotrebovalo množstvo vody. Prestavbu ale hodnotíme veľmi pozitívne, lebo sa napríklad vytvorila toaleta aj pre telesne postihnutých na vozíčku, všetky vodovodné batérie majú „perlátory“, priestory sú oveľa estetickéjšie.

CIEĽ 2 a 3 sme sa snažili čo najlepšie splniť, pričom sme realizovali aj ďalšie aktivity. Napr.

- **European Students´ Climate Report** - realizácia aktivít v rámci medzinárodného vedeckého projektu **Erasmus+**, príprava a prezentácia pred študentmi a pedagógmi piatich krajín, tento rok bolo stretnutie vo Švédsku a na Slovenku. Hlavnou témou, aktivít realizovaných u nás v marci 2017, bola Voda,
- **Gymza pre všetkých, všetci pre Gymzu** – predstavenie a obhájenie školského projektu žiakov II.B triedy v rámci projektu *Roots and Shoots* (zhotoviť lavičky, hmyzí hotel a vysadiť rastliny, ktorými obohatíme okolie našej školy),
- pri príležitosti Svetového dňa vody vyhlásili Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s. **fotografickú súťaž s témou „Podoby vody“** . Súťaže sa zúčastnilo 49 fotografov so 118 fotografiami. Našu školu reprezentovali Marianna Hvizďáková z II.A triedy a Silvia Kyselová z II.C triedy, ktorej sa podarilo obsadiť 2.miesto v kategórii do 18 rokov, získať finančnú odmenu a jej fotografie budú naďalej používané spoločnosťou pre reklamné účely,
- vodu sme si uctili aj druhým spôsobom – aktívne sme sa zapojili do **čistenia Vodného diela Žilina**. Dobrovoľníckej aktivity, vyhlásenej skupinou Eko

- friendly Žilina, sa 8. apríla 2017 zúčastnili žiaci aj tri vyučujúce našej školy,
- aktivity počas **DZŠ 2017**.